

אוויר. שחיקת המערך נ"ט של האויב ע"י הארטילריה לא תהיה סופית, אם להקות מסוקים נ"ט יחזרו ויתערבו לטובתו במהלך קרב ההבקעה. גם בקרב התקדמות ורדיפה, לאחר פריצה לעומק השטח הפתוח פחות או יותר, ייכנס הכוח לשטח מכוסה בטיילים נ"מ ארוכי טווח, ושם יקשה על המוטוסים לתת סיוע אוויר מבוקר ומכוון על-ידי כוחות הקרקע המתקדמים. יהיה צורך לתאם מעבר כוחות, דבר שהיה קשה בקרבות שהתפתחו מאליהם ואף בקרבות שהיה די זמן להכין את הכוחות, אך בעיות זמן-אספקה ומרחב מגנוע זאת ולא

תמיד יכול הדבר להיעשות. עדיף לכן לדעתי "להקשות" על הצוות וללמדו תרגולת נ"מ "פעילה" בימי שלום, מאשר להתקשות במלחמה, ולאבד כלים או יעדים.

הכדאיות הכלכלית

משתנה העלות של פגזים עם מרעומי חליפה ושל כוונות רפלקס, הוא קטן עשרות מונים בכסף ובזמן ממערכת נשק משוכללת. זוהי מערכת פשוטה ויש לשאול לרגע מהו מחירה של מערכת נשק יקרה שאינה באה לידי ביטוי? לבסוף ההשקעה בפיתוח הרעיון, בהצטיידות

ובאימון, ואפילו בפיתוח בלבד מצדיקה כניסה לבחינה מעשית של הנושא. יש לי דוגמאות מניסיוני האישי ומניסיונם של אחרים, המצדיקות את הצורך לפתח רעיון זה, ואם יצליח — אף ליישמו. רעיון זה אינו בא "על חשבון" נשק נ"מ מתמחה, או כשיריות אחרות של צוות הטנק. הכדאיות המבצעית והכלכלית היא עצומה ביחס לעלות ולמשאבים שיש להשקיע ביישומו של רעיון זה שיאפשר "חיסכון בכוח".

אם אין אני לי מי לי?

רס"ן (מיל') ד"ר עזריאל לורבר

משנקבע כי מסוקי תקיפה ומטוסים אכן מהווים בעיה הולכת ומחמירה, הועלו רעיונות ודעות שונות בנושא ההתגוננות בפניהם. בגיליון מס' 278 של "מערכות" הציג ד"ר אביב עמירב גישה חדשנית בנושא זה והציע כי במקום אמצעים נ"מ המיועדים להגנת השטח, נשאיר הגנה זו לטנקים עצמם ע"י הכנסת שינויים קטנים בטנקים ובתחמושתם. ד"ר עמירב טוען כי מרבית המרכיבים של מערכת הגנה כזו כבר קיימים ובתוספת קטנה יחסית ניתן ליישם לתפקיד נוסף זה, והכל תוך חיסכון ניכר, אם משווים זאת לעלות הקמת מערך נ"מ ייעודי. אל"מ שאול, בגיליון 279 ("הטנק נגד כולם") חולק על קביעה זו ומנסה לבסס את טענותיו על שיקולים טקטיים מבעייתיים. רא עקא שאל"מ שאול מסתכל על הנושא מנקודת מבט צרה מאוד. ראשית כל נשכח כי הבעיה אכן קיימת: יש איום של מסוקי תקיפה ומטוסי תקיפה, אך עד כה היו לבעיה שני פתרונות כלליים: האחד להתעלם

מהבעיה והאחר להקים מערך נ"מ! האם ריקנים והסובייטים בחרו בפתרון השני. פתרונו של ד"ר עמירב הוא שונה משני אלה וכדי לבחון אותו יש לשקול, ראשית כל האם האיום על הטנק הוא באמת מספיק רציני עד כדי לפגום בביצוע משימותיו או אפילו לסכן אותו. אם אכן כך הדבר, ולמיטב הבנתי מסקנה כזו כבר התקבלה, אזי ייתכן שיש צורך להסתגל למציאות חדשה שאולי אפילו תחייב שינוי בהרכב בטן הפגזים, עדיפויות באימון ותרגול ואולי אף דברים נוספים.

אם נציג זאת בצורה קצת פשטנית, הרי 50% או 25% מהאיום נגד כוחותינו מתבטא במסוקים ומשום כך ייתכן כי 50% או 25% או אחוז אחר מבטן הטנקים צריכה להכיל פגזים נ"מ וכאן אין פשרות. כל דבקות במוסכמות שאבד עליהן הכלח היא בבחינת "דינואורטיס".

במאמר שני באותו נושא טוען אל"מ (מיל') ד"ר זאב איתן כי אינו מסכים עם

מסקנותיו של ד"ר עמירב, אך לאורך כל דבריו הוא מודה כי בעצם איננו יודעים האם פתרונו של ד"ר עמירב הוא יעיל וטוב, שיש הרבה הצעות לפתרון הבעיה של נשק נ"מ, אך לא נעשתה שום השוואה בין עלויות, לוחות זמנים, כוח אדם ועומס לוגיסטי, וכי קיים ויכוח לגבי יעילות הפתרונות השונים ברמת הטנק הבודד וברמת היחידה. אצטרף אל קביעתו של ד"ר איתן כי אכן יש בעיה וצריך לפתור אותה ביעילות ובזול. ובהקשר זה ראיתי צורך להביא מספר נתונים: ב"אוויאשן וויק" מ-18/5/81 התפרסמו נתוני צבא ארה"ב לגבי הגנה נ"מ לעוצבות שריון ע"י מערכות "דיוואר". לאחר תרגום מקורב למושגי סד"כ ישראלי כפי שהם מתפרסמים בספרות, מתקבל כי צה"ל יצטרך להקציב כמה מיליארדי דולרים להצטיידות בלבד וזאת ללא הקצי את של כוח אדם ומערך לוגיסטי.